

IN MEMORIAM

НАДА МИТИЋ
30. октобра 1925 – 30. децембра 2009.

Усамљена после смрти свог верног животног брачног сапутника Јована, дипломираног социолога, без посебне пажње и бриге, у поодмаклим годинама, тихо је у Београду 30. децембра 2009. године преминула Нада Митић, виши препаратор Етнографског музеја у Београду, истакнути посленик на пољу заштите музејског материјала и надасве добар човек високих етичких врлина. Коначан растанак са драгом и цењеном Надом Митић обавезује нас да укажемо на њен велики допринос у чувању, заштити, конзервацији, рестаурацији и реконструкцији музејских вредности, на њен предани рад и најпажљивији однос према драгоценим предметима текстилног покућства и народних ношњи. Осим великог искуства, знања, обдарености и вештине ручног рада, Нада Митић је при раду исказивала изузетно поштовање и љубав према народним рукотворинама, које су генерације народних стваралаца, функционално и уметнички обликовале.

Рођена је 30. октобра 1925. године у Великој Кикинди у Банату, од мајке Олге и оца Милоша, родитеља ратара, а затим радничког занимања, најчешће скромних материјалних могућности. У потрази за послом породица се преселила у Београд где је Нада уписала Женску средњу стручну школу коју је успешно похађала пет година све до 1942. године. Недуго после Другог светског рата, у периоду од 1948. до 1953. године, континуирано је радила у Планској комисији, Комитету, Народном фронту, Културно-просветном друштву, Дому културе – све у оквиру Н. О. III и IV реона града Београда и у Народној радиности. Са запослењем у Етнографском музеју у Београду од 28. октобра 1953. године и током следећих 28 година остваривао се њен пун и садржајан животни позив. У статусу помоћног препаратора, затим у звању препаратора после положеног стручног испита са одличним успехом, следиле су из године у годину званичне годишње оцене њеног рада се истиче се, нарочито се истиче. Након укидања званичне праксе годишњег оцењивања службеника, позитивно вредновање резултата рада Наде Митић се наставило и на предлог Стручног већа Етнографског музеја, Комисија музеја Србије за стицање стручних звања доделила јој је 17. марта 1976. године звање вишег препаратора. С епитетом примера за углед у стручности, оданости послу којем се посветила, предузетим и успешно обављеним пословима заштите текстилног материјала, у несебичном преношењу знања и искуства млађим сарадницима, колегијалној и непосредној комуникацији с музеалцима и другим сарадницима унутар и изван матичног музеја, Нада Митић је радни век привела крају одласком у пензију 1. јула 1981. године, оставши са срцем и душом заувек везана за Етнографски музеј и његово благо. У већим подухватима Музеја (стална изложба „Народна култура у Србији”, реконструкција делова народних ношњи и др.) и после пензионисања Нада Митић је више година активно доприносила успешној реализацији одређених музејских задатака.

Доласком у Етнографски музеј 1953. године, Нада Митић је у Одељењу за заштиту музејских предмета затекла врсне стручњаке Радула Кецојевића и Милутина Јовановића, препараторе за дрво, керамику, метал и исто тако зналце ручног рада и заштите текстила, препараторе Радмилу Ристић и Живку Новаковић. Њихов заштитарски рад, велико искуство и умеће у превенцији, конзервацији и рестаурацији музејских предмета били су новопридошлој колегиници, уз њену личну обдареност и стечено школско знање, полазна основа у овладавању и примени различитих метода заштите предмета, превасходно разних врста текстила, као и стицања преданог, одговорног односа према Музеју чије је вишедеценијско деловање радом појединаца и екипа стручњака резултирало у богате збирке свих видова народне културе са императивним задатком њиховог очувања, одржавања, презентирања, проучавања и трајања у садашњим и будућем времену.

Слободно се може рећи да нема готово ниједног предмета у збиркама народних ношњи и текстилног покућства (сабраних до осамдесетих година XX века) који у ланцу различитих фаза рада није био дотакнут Надиним

рукама и пажњом. Најпре у превентивној заштити методом ветрења свих предмета у музејским збиркама текстила које се обавља сваке године, затим у конзервацији материјала у којој се поред познатих проверених метода заштите, на иницијативу Н. Митић, отпочело с чувањем предмета од платна методом прања и штиркања кошуља, најпре оних из збирке ношњи Војводине, а затим и из других предеоних збирки с кошуљама пребогатим везом и другим украсима.

У области рестаурације – између многих експоната који су обнављањем оштећене тканине, веза, разних врста украсне апликације, плетенине, кожних хаљетака врхунским умећем Наде Митић враћени у првобитно аутентично стање – као примере за углед указујемо на зубун из Метохије (Н. инв. бр. 47904) којем су недостајали комади сукна и веза, слично као и на хаљини „аљини” из Запаља (Х. Ц. инв. бр. 648) из збирке Христифора Црниловића. После рестаураторског третмана овим веома оштећеним хаљецима враћени су целовитост облика и украсног декора, репрезентативна веродостојност за вишезначно излагање и проучавање. Репрезентативан пример код платнетних хаљетака, с постигнутим обнављањем оштећења ручним уметањем мреже основе и потке, истичемо захват на хаљини „мановил” (Х. Ц. инв. бр. 588) од конопљаног платна, с богатим вуненим везом, пореклом из Власине. Није мали број ни предмета из збирке текстилног покућства, пре свега ћилима и прекривки, код којих су потплаћивањем, фиксирањем за потплату или обнављањем оштећења, у прецизно и студиозно предузетој рестаураторској обради, заслугом Наде Митић, заустављени старосни процеси осипања или, пак, обнављањем оштећења, враћени у стање целовитости облика, поља и детаља.

Важно је и истаћи да су у Етнографском музеју у реконструкцији одевних предмета први већи подухвати остварени Надиним умећем кројења, шивења, везења: хаљина, кецеља и марама (Н. инв. бр. 33250–33258) за женски комплет из Ратече, женски и мушки комплети платнених хаљетака (Н. инв. бр. 29367 – 29371) из Беле Крајине, рађени према аутентичним узорцима за потребе експозиције ширег југословенског културног простора. После осамдесетих година XX века метод реконструкције наћи ће значајно место и у раду придошлих млађих посленика заштите, конзерватора и препаратора, махом уникатних одевних предмета од изузетног значаја у циљу замене оригиналних експоната на изложбама.

Осим непосредног рада на предметима у методама превенције, конзервације, рестаурације, реконструкције, Нада Митић у њеном домену рада, најчешће с млађим колегиницама Радмилом Трговчевић и Јеленом Шљивић-Пантелић, радила је у припремама и поставкама сталних музејских изложби („Народна уметност Југославије” 1961. год., „Народне ношње Југославије” 1976. год., „Народна култура Србије” 1984. год.) затим својеврсног музеја „Етнографске спомен-збирке Христифора Црниловића” отворене 1968. године, повремених тематских изложби остварених у Етнографском музеју, у земљи и за иностранство, обради поклон збирки музејима у Мексику,

Јапану, Милвокију у САД, на Брионима. Посебно истичемо њен сусретљив однос и корисну сарадњу с кустосима, руковаоцима збирки, у музеолошким пословима инвентарисања и реинвентарисања предмета, у ревизијама збирки, валоризацији предмета, у проучавањима кустоса и истраживача у збиркама и др. Пажљиво је упијала сазнања у непосредном контакту са специјалистима за текстил, посебно народних ношњи, стручна опажања великог znalца Митра С. Влаховића и потоњих следбеника. Пратила је достигнућа не само из области заштите музејских предмета него, и етнолошку литературу, преваходно сазнања о ношњама, ћилимарству, везу и другом.

Резимирајући истакнуте вредности стручног рада Наде Митић с драгоценим остварењима која су овде само дотакнута, упечатљива слика њене личности као стручњака и човека, неизбрисива из мог сећања, су њене руке на предметима. У свакој прилици нежно их је додиривала, гладила, као најближе наслеђе, са изразом дивљења и поштовања.

С цитатом списка из персоналног досијеа кретања Наде Митић у служби у Етнографском музеју у Београду завршићемо досадашња казивања: „НАДА МИТИЋ је најистакнутији и најзаслужнији препаратор за конзервацију текстила у Етнографском музеју, у коме је провела 28 година. Са преданошћу и најбрижљивијим односом према драгоценим и вредним делима народног стваралаштва извршила је заштиту – конзервацију и рестаурацију бројних текстилних предмета (ношње, ћилима, прекривки, тканина, веза, чипке и др.), посебно се истакла на реконструкцији појединих делова народне одеће од изузетне вредности. Преносећи своја искуства и знање на млађе сараднике дала је највећи допринос заштити текстила у Етнографском музеју и многим музејима у земљи. Изузетних је радних и моралних врлина. Стекла је углед једног од најзаслужнијих и највреднијих радника у Музеју.”

Јасна Бјеладиновић